



Centar za ekologiju i održivi razvoj (CEKOR)
Center for Ecology and Sustainable Development
CEKOR, Korzo 15/13, 24 000 Subotica, SERBIA
Fax:381 (0) 24 523 191, www.cekor.org

Reakcija CEKOR-a na saopštenje predsednika MZ zajednica Drmno, Bradarac, Kličevac, Rečica, Babušinac i Maljurevac

Sa zadovoljstvom smo primili vest da se grupa građana koji se predstavljaju kao predstavnici šest mesnih zajednica: Drmno, Bubušinac, Bradarac, Kličevac, Maljurevac, Rečica zainteresovala za **dobrobit svih građana Drmna**, koje navodno Centar za ekologiju i održivi razvoj (www.cekor.org) manipuliše sa, kako tvrde „probuđeni“ predstavnici (predsednici), jedinom namerom da se „promoviše i da stekne materijalnu korist“. A zapravo bi građani trebalo da ostanu da žive usred industrijskog kompleksa Kostolac, termo centrale i Drmno rudokopa, dok javnost o problemima svakodnevnog života u ovim naseljima nebi trebalo da bude obavještena, smatraju ovi njihovi predstavnici.

Međutim, iz objavljenog teksta se jasno vidi da tzv. predstavnici građana iz seoskih naselja u okolini kopa Drmno zapravo nisu zabrinuti **za zdravlje** građana, a naročito dece u ovom selu niti za njihovu imovinu koja se sistematski uništava preko 20 godina pod uticajem kopa Drmno, odlagalištem na rubu sela, radom termo centrale Kostolac B, enormnim bukom i vibracijama od drobilane te enormnim brojem prolazaka kamiona ovog industrijskog kompleksa neposredno pored kuća građana. Njihova osnovna zamerka je što se bilo ko, uključujući i CEKOR, uopšte bavi tim pitanjima i što nastoji da dodje do promena u politici koje će biti zasnovane na vrednostima dobrobiti i najboljeg interesa građana Drmna i okoline. To je razlog zašto se CEKOR obraća javnosti i želi da je obavesti o čemu se zapravo radi.

CEKOR je pozvan od strane velike grupe nezadovoljnih, nesretnih, bolesnih, šikaniranih građana i građanki Drmna baš negde u ovo vreme prošle godine (2015), koji su nas zamolili da im pomognemo u ostvarivanju njihovog ustavnog i ljudskog prava na zdravu životnu sredinu, zdravlje, čistu vodu, život bez buke, vibracija, nepodnošljive prašine, te da im pomognemo u ostvarivanju njihovog prava da nesmetano koriste svoju imovinu (kuće i imanja) koja pucaju, i u nekim slučajevima se i ruše i da skupa sa njima pokušamo da ubedimo EPS i Vladu Srbije da je neophodno da se ovo selo raseli, posebno što se upravo kreće u definitivno zaokruživanje sela industrijskim kolosekom.

Zbog toga što su građani Drmna videli da CEKOR ima iskustva u borbi za prava građana u Vreocima, Junkovcu, Radljevu, Baroševcu (kolubarski ugljenokopi), oni su se obratili CEKOR-u smatrajući da ova organizacija može da im pomogne da se zaštite od dalje destrukcije njihovog života i imovine. Ali zašto su se obratili CEKOR-u a ne predstavnicima svoje mesne zajednice? Zato jer po njihovim rečima već nekoliko garnitura vlasti u selu zapravo ne radi u njihovom interesu i zato jer ih uvek napuste kada treba da se bore za prava svojih glasača (građana Drmna).

Odmah po ovom pozivu CEKOR je zamolio građane da prikupe potpise za peticiju za raseljavanje da bi smo videli kolika je opredeljenost građana i na naše veliko iznenađenje smo saznali da je preko 350 punoletnih građana potpuno i nedvosmisleno odlučno da se što pre iseli sa svojih ognjišta. O ovome smo obavestili EPS i skupa sa **predstavnicima** ove neformalne grupe od preko 350 građana dogovorili sastanak sa predstavnicima EPSa dana 22.9.2016., na kojem smo direktorima JP EPS Slobodanu Mitroviću za proizvodnju uglja, Draganu Jovanoviću za proizvodnju energije, Dragani Rajačić za korporativne poslove, Draganu Komazecu za imovinsko-pravne poslove, Zvezdani Jovanović-Popović za odnose sa javnošću, Slobodanki Krčevinac za poslove kojima neposredno upravlja direktor JP EPS, Svetomiru Maksimoviću za otkrivanje i Gordani Tomašević za projektnu dokumentaciju predali ovu peticiju u kojoj su građani Drmna još jednom, javno, slobodno i nedvosmisleno izrazili svoju volju i zahtev za raseljavanjem, jer su sve do sada preduzete mere minimalizacije uticaja kopova, termo centrale te svih industrijskih postrojenja, rudnika Drmno i njegovog ogromnog odlagališta na samom rubu Sela Drmno, bile bezuspešne a iskustvo govori da

će situacija bivati sve teža i teža. Šta je usledilo nakon sastanka u EPS-u? NIŠTA.

EPS je nekoliko meseci otezao sa odgovorom da bismo na samom kraju 2015 dobili (posle nekoliko ponovljenih zahteva za odgovorom) dopis u kome je pisalo da su „predstavници MZ Drmno“ na nekoj od svojih sednica PONIŠTILI PETICIJU i o tome obavestili EPS koji je ovu informaciju ”primio k znanju” i prestao da postupa po zahtevu građana i građanki Drmna iskazanoj u zvanično predatoj Peticiji. **Poništiti peticiju??** Da li ste ikada čuli da neko ko nije učestvovao u peticiji, ko je nije organizovao, ko je nije potpisao **PONIŠTAVA PETICIJU** („rukovodstvo“ sela Drmno)?? I još i više da li ste ikada čuli da ONAJ KOME SE PETICIJA PREDAJE (EPS) PONIŠTAVA PETICIJU jer se oni koji se protive peticiji ne slažu sa peticijom i o tome obavestavaju EPS koji prema surovim zakonima divljeg kapitalizma i kršenja ljudskih prava MORA DA SNIZI TROŠKOVE (a to se najbolje radi tako što ne plaćaš za zagađenje i destrukciju imovine građana, odnosno negiraš da tvoje operacije imaju veze sa ovom destrukcijom te u tom smislu prihvataš poništavanje formalno podnete Peticije kao legitiman čin). Ko je doneo odluku da se Peticija ne priznaje ostaje tajna skrivena u zakučastim hodnicima našeg javnog preduzeća koje treba da radi u interesu građana, koje se finansira i od novca poreskih obveznika te je u tom smislu obavezno i da sasluša građane koji žive na području koje je pod velikim i negativni uticajem aktivnosti ovog javnog preduzeća.

Međutim, tu se iznenada umešao i strani faktor... Naime Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) koja je odobrila kredit EPS-u (200 miliona EURa) i koja je, istovremeno, u tokom novembra i decembra prošle godine JASNO I NEDVOSMISLENO ZAHTEVALA DA SE izradi detaljni i za celo područje na kome EPS deluje važeći plan raseljavanja koji će sadržati jasne kriterijume ko, kako i kada će se seliti. Tokom zime i proleća 2016 CEKOR je otišao i korak dalje. Zamolio je konsultanta koji je radio Programске osnove raseljavanja naselja Vreoci, i koji je decenijama radio na većem broju značajnijih infrastrukturnih projekata, uključujući i površinske kopove u Srbiji da uradi **analizu stanja i predloži koncept i plan raseljavanja** koji bi sadržao i detaljne i obrazložene razloge **ZAŠTO DO RASELJAVANJA MORA DA DOĐE** u slučaju Drmna. U tom cilju je sprovedena anketa u kojoj je učestvovalo dve trećine domaćinstava u naselju Drmno. Tokom te ankete došli smo do još relevantnijih i tačnijih podataka.

Praktično smo saznali da gotovo sve kuće u Drmnu imaju pukotine (neke tolike da su praktično neuslovne za život), da veliki broj građana pati od hroničnih bolesti i čestih obolevanja, da pate od nepodnošljivih uslova života te da preko 75% želi odmah ako je moguće da se seli odavde. Po mišljenju CEKOR-a to je tema kojom je trebalo da se bave brižni predstavnici lokalnih zajednica i da stanu pred svojih preko 75% sugrađana i da im objasne kako je to dobro za njih da ostanu da žive u Drmnu, na koji način će to da im poboljša život i zdravlje i da će taj ostanak da podari budućnost i dobrobit njihovoj deci.

Što se tiče ”stranih plaćenika” koji rade u svom interesu, naime CEKORa, podsećamo da se CEKOR finansira iz novca evropskih poreskih obveznika, pošto se u Srbiji praktično ne može dobiti donacija za rad NVO i što kod nas poreski zakoni ne prepoznaju mogućnost odbijanja od poreza ukoliko se donira organizacijama koje rade u javnom interesu. Aktivnosti udruženja građana odnosno nevaldinih organizacija su jedan od stubova razvoja evropskih država i Evropske unije, pa je stvarna besmislica i neznanje organizacije civilnog društva nazivati stranim plaćenicima u trenutku kada Srbija nastoji da otvori što više poglavlja u pregovorima za pristupanje Evropskoj uniji.

CEKOR je svojim radom učestvovao u donošenju nekoliko desetina hiljada EURa investicija u Suboticu u regulisanje otpada, učestvovao u sličnoj investiciji od nekoli stotina hiljada EURa u Sremskoj Mitrovici, pomogao građanima Vreoca da ostvare svoje pravo da se rasele iz nepodnošljivih uslova sličnih Drmnu itd itd.

CEKOR je organizacija koja radi u interesu socijalno, ekonomski i ekološki održive Srbije, koja nije kreditima (do nivoa od preko 80% bruto nacionalnog dohotka) preopterećena, koja pomaže svojim građanima da izađu iz energetske siromaštva te smanje svoju ovisnost o najdestruktivnijim oblicima energije postepenim prelaskom do 2040-te na obnovljive izvore energije.

CEKOR nije za momentalno gašenje termo centrala jer zna da je to nemoguće.

Međutim, građane Srbije te posebno predstavnike MZ Drmno i ostale gore pobrojane treba stalno podsećati da je EPS u poslednjih 15-ak godina dobio nekoliko stotina miliona EURa od Evropske Unije što u donacijama što u kreditima (iz kojeg novca su rekonstruisane termo centrale, ugrađivani filteri itd), potom nekoliko stotina miliona EURa od EBRD i Svetske Banke. Osnovni cilj davanja ovih sredstava je bio da se u procesu proizvodnje električne energije smanje štetne posledice na zdravlje i imovinu građana u ugroženim zonama.

Da sumiramo, aktivnosti CEKOR-a u naselju Drmno su isključivo i jedino usmerene da pomognu građanima Drmna da ostvare svoja ustavna i zakonska prava i obezbede pristojne uslove za život svojih porodica i budućnost svoje dece. Građani, ali i EPS, treba da se zapitaju koji su interesi i razlozi zašto jedna mala grupa tzv. predstavnika mesnih zajednica nastoji da opstruiše ova dobronamerna i na zakonu zasnovana nastojanja i aktivnosti. Ipak, pozivamo predstavnike mesnih zajednica na otvoren, pošten, konstruktivan i čovečanski dijalog oko budućnosti naselja Drmno i da se pozabave stvarnim problemima svoga sela odnosno da pomognu da se legitimni zahtev građana i građanki Drmna čuje u EPSu i Vladi Srbije i da se konačno pristupi raseljavanju ovog sela.

Srdačni pozdrav Građanima i Građankama Srbije i posebno Drmna

Zvezdan Kalmar
koordinator za energetiku i održivi razvoj
065/5523191

Subotica, 03.06.2016.